

jeg har nævnt — ind i Forhandlingen med den Hensigt at føre det til Ende, inden Landstinget reformeres. Det vilde være et stort Ansvar at gøre det, Resultatet vilde ogsaa denne Gang komme til at bære den privilegerede Valgrets Mærke i højere Grad, end her kunde ønskes, og man vilde ikke med Rette kunne sige det samme som før, at det var nødvendigt, fordi den privilegerede Valgret ikke var til at komme uden om. Ogsaa dette henpeger paa, at der er en vis Rimelighed, noget vist naturligt i den Pausse, vi for Tiden holder.

Der maa jo imidlertid være en Grænse for alt, og der er ogsaa en Grænse for denne Treuga Dei. Jeg har derfor med Glæde hørt den højtærede Konseilspræsident udtale, at det er denne Samling, hvorpaa det staaar, indenfor denne Samling maa Afgørelsen træffes. Jeg tror heller ikke, at en saa overordentlig, saa usædvanlig Situation som den, hvori vi befinder os, paa nogen Maade kan taale at spændes ud over mere end denne ene Samling. Naar vi nu er begyndt den 15. September, og der ikke er nogen absolut Nødvendighed for, at vi skal slutte til den ene eller den anden Tid til Foraaret, vi kan for saa vidt fortsætte, til en Afgørelse er naaet — forhaabentlig gennem Forhandling —, maa Sagen ogsaa kunne føres til Ende i denne Samling; og derom har jo den højtærede Konseilspræsident givet bindende Tilsagn.

Jeg mener, at der maa kunne naas et Resultat; thi som jeg har udviklet: Fri Bane er der, der er ikke andre større Spørgsmaal, som ligger i Vejen og fremkalder unødige Vanskeligheder; Tid er der, det har Regeringen givet i fuldeste Maal, og Forhandlingsvillighed er der. Denne Forhandlingsvillighed, mener jeg, er vist ikke alene gennem de ret vidtgaaende Tilsagn, der er givne baade af den foregaaende og den nuværende Regering, om, at man paa visse betydningsfulde Enkelt-heder var villig til at gaa bort fra det, som man i og for sig ansaa for det bedste, naar blot ikke Princippet røres, men jeg mener ogsaa, der ligger udtrykt en Forhandlingsvillighed i, at Grundlaget blev, som det blev, og i, at det modtoges, som det modtoges. Der har været saa overordentlig megen Hede i Blodet under hele denne Sags Behandling, at man undertiden har overset de allersimpleste og nærmeste Kendsgerninger. Man har udskreget det Forfatningsforslag, som den Regering,

hvoraf jeg havde den Ære at være Medlem, fremsatte, som et udpræget radikalt Forslag. Jeg mindes, at en ivrig konservativ Modstanderovre i min Valgkreds sagde nogle typiske Ord, som jeg mange Gange har erindret. Jeg stod der overfor en socialdemokratisk Modstander, det ærede nyvalgte Medlem fra Aarhus (Stilling): Den vedkommende Konservative sagde: Enten Hr. Stilling eller Hr. Neergaard bliver valgt, det kan saamænd for os Højremænd være lige meget; enten vi faar valgt en Helseocialist som Hr. Stilling eller en Halvsocialist som Hr. Neergaard, det kan være lige meget. Saa langt var man kommet! Det undrer mig noget, at Heden, at de røde Skyer for Øjnene i den Grad kunde kvæle det sunde og rolige Overblik, at man kunde være blind for, at der netop i det kommunevalgte Landsting, som det kaldes, laa en Bestræbelse for indenfor den almindelige Valgrets Ramme at strække sig saa langt som muligt i Retning af at gøre Landstinget til det rolige, besindige, overvejende Ting, som det skulde være. Vi behandler ikke Grundlovssagen her i Dag, og jeg skal derfor selvfølgelig ikke komme ind paa Enkeltheder vedrørende dette; men jeg trøster mig til at kunne bevise, at blandt de Muligheder, der foreligger for Landstingets Sammensætning indenfor den lige og almindelige Valgrets Ramme, er det kommunevalgte Landsting langt den mest konservative, ogsaa mere konservativt end den Aldersgrænse, der er nævnt.

Og ikke blot indeholdt det Grundlag, der blev budt, et Ønske om indenfor de Rammer, som vi ikke kunde fravige, at nærme os saa meget som muligt til modstaaende Anskuelse, men det samme gælder den Maade, hvorpaa det blev modtaget. Det var besynderligt, at man kunde lukke Øjnene for, hvor stort et Offer der i Virkeligheden bragtes fra radikal og socialdemokratisk Side ved at acceptere dette Grundlag. Det var, som om man ganske havde glemt de voldsomme Angreb, der fra de to Partiers Side var blevet rettet mod den kommunale Valglov, paa hvilken nu dog i sidste Instans Landstinget skulde hvile. Jeg skal ikke genopfriske alle de meget skarpe og haarde Ord, som derom er sagt; men jeg ønsker at udtale, at det var Anerkendelse værd, naar man fra radikal og socialdemokratisk Side kunde strække sig saa langt som til at gaa ind paa dette Grundlag, og maaske